GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 274. | Sâmbătă, 12 (24) Decemvre. | 1887.

Braşovŭ, 11 Decemvre 1887.

Nu putemŭ trece cu vederea una din apariţiunile cele mai curióse în discusiunile pressei germane, rusescĭ şi austro-ungare.

Scimŭ, că Ţarulŭ Rusiei cu ocasiunea visitei sale în Berlinŭ a imputatŭ lui Bismark, că Germania lucră pe sub mână în Bulgaria contra intereselorŭ rusescĭ, că a favorisatŭ suirea pe tronŭ a prinţului de Coburg şi altele. Pressa oficiósă germană s'a grăbitŭ îndată a declara, că Germania n'a avutŭ nicĭ unŭ amestecŭ în cele ce s'au petrecutŭ pe teritoriulŭ Bulgariei şi că documentele pe carĭ s'a întemeiatŭ acusarea Ţarului au fostŭ false.

Destulŭ că de atuncĭ domnesce în Germania consideraţiunea, că tótă supĕrarea Ţarului a causat'o numai debutulŭ prinţului de Coburg în Sofia şi ḍiarele inspirate şi neinspirate din imperiu nu lasă sĕ trécă nicĭ o ocasiune spre a nu declara, că Germania n'are nicĭ în clinŭ nicĭ în mânecă cu prinţulŭ de Coburg, a căruia sórte nu o interesézá de locŭ.

Totodată s'a ventilatŭ şi în foile guvernului rusescŭ afacerea prinţului bulgarŭ şi aceste foi au ajunsŭ la resultatulŭ, că Germania, vrêndŭ sĕ dea Rusiei o dovadă despre bunele sale intenţiunĭ, ar trebui sĕ ajute Rusiei ca sĕ gonéscŭ din Bulgaria pe prinţulŭ de Coburg. O asemenea părere a esprimatŭ nu de multŭ „Nord“ din Bruxella.

Cererea foilorŭ rusescĭ este adresată Germaniei, ca sĕ înţelégă aliata ei, Austro-Ungaria. Şi 'n adevĕrŭ în casulŭ de faţă se tractézá mai multŭ de atitudinea monarchiei habsburgice faţă cu Bulgaria şi Rusia, decâtŭ de aceea a Germaniei. E vorba ca Austro-Ungaria sĕ cedeze cu totulŭ terĕmulŭ în Bulgaria în favórea politicei rusescĭ şi pe câtŭ se pare cercurile bismarkiane s'arŭ învoi cu o asemenea cesiune, numai sĕ aibă pace cu Rusia.

In acestŭ sensŭ este scrisŭ şi unŭ articulŭ mai nou alŭ „Gazetei de Colonia“, care a fostŭ reprodusŭ şi de organulŭ cancelarului.

Se ḍice adecă în articululŭ memoratŭ, că părerea ḍiarului englesŭ „Times“, după care Rusia ar puté fi mulcomită décă Austria ar părăsi causa prinţului de Coburg, este *îndoiósă*, deórece până acum nicĭ o încercare de a stabili între Austria şi Rusia o înţelegere asupra cestiunei Orientului n'a putută reeşi, din causă că „ochii ambelorŭ puterĭ suntŭ mai flămânḍĭ decâtŭ póte suporta stomaculŭ lorŭ“.

Pe cândŭ cei din Austro-Ungaria uită — adauge „Gazeta de Colonia“—că pe timpulŭ congresului de Berlinŭ Bulgaria a fostŭ privită ca o ţéră ce se ţine de sfera de putere rusécă, şi s'au dedatŭ cu ideea de a realisa programulŭ orientalŭ maghiarŭ privitorŭ la libera desvoltare a popórelorŭ balcanice sub conducerea austroungară, Rusia îşĭ aruncă privirile sale lacome pană la Adria şi ar voi sĕ denege Austro-Ungariei îndreptăţirea de a se amesteca în afacerile orientale. Intr'aceea însĕ cei din Austria s'au mai treḍitŭ. Bulgarilorŭ le va strica, ér păcii europene îi va fi spre folosŭ, că libertatea poporului lorŭ a fostŭ încredinţată unui turbură torŭ de pace orleanistŭ, care nu posede simpatiile bărbaţilorŭ şi ale femeilorŭ bulgare ca prinţulŭ Alexandru.

Ce-i dreptŭ se asigură acum, că părerile de mai susŭ publicate în două organe de frunte ale guvernului germanŭ n'ar fi fostŭ inspirate din partea acestuia. Cum vine atuncĭ, că şi alte foi mai independente ca „National-Zeitung“ variază totŭ aceeaşĭ melodiă?

Astfelŭ a produsŭ mare turburare între marii politicĭ din Pesta unŭ articulŭ alŭ fóiei din urmă, în care se provócă *„magnaţii maghiarĭ*, carĭ au datŭ lumii dreptŭ darŭ incidentulŭ Coburg, ca sĕ'şĭ retragă pe tristulŭ lorŭ protegiatŭ.“

„Pester Lloyd“ citézá acéstă provocare la adresa „magnaţilorŭ ungurĭ“ cu mare mirare, căcĭ nu'i este cu putinţă, ḍice, de a descoperì măcarŭ unulŭ, care sĕ fiă încurcatŭ în afacerea Coburg. Fóia guvernului ungurescŭ respinge dér rolulŭ ce se atribue magnaţilorŭ ungurĭ, mai alesŭ „după ce numai fórte puţinĭ din acestia se ocupă cu lucrurĭ seriόse politice.“

Nu póte crede „Pester Lloyd“, că asemenĭ espectorărĭ arŭ fi ecoulŭ politicei germane, cu tóte acestea nu póte înţelege cum este cu putinţă, ca organe de frunte în Germania sĕ'şĭ găséscă în împrejurările de faţă o plăcere deosebită în a năvăli nebunesce asupra prinţului Ferdinand de Coburg. Nu înţelege mai departe fóia ungurésca, cum cei din Germania potŭ desfăşura atâta servilismŭ faţă cu Ţarulŭ, pe care acéstă fóiă îlŭ declară jumĕtate nebunŭ.

Periculuŭ, încheiă „P. Lloyd,“ nu e a se căuta în domnirea prinţului Ferdinand, ci în poftele Rusiei, ce se opunŭ tractatelorŭ. Ajunge apoi la resultatulŭ, că politica Germaniei nu póte avé nimicŭ comunŭ cu „nebuniile“ pressei germane din două cause: întâiu din causa îndatoririlorŭ ce i-le impune liga de pace, alŭ doilea din causă că aşa ceva nu admite mintea sănătósă.

Cine póte garanta însĕ pentru „mintea sănătósă“ a politicilorŭ din Berlinŭ, décă organele lorŭ cum pretinde ḍiarulŭ pestanŭ, nu mai încetézá cu „nebuniile“?

„Unŭ cuvêntŭ vecinilorŭ noştri Bulgarĭ.“

Sub acestŭ titlu, fóia ministerului de esterne românŭ „L'Étoile Roumaine“ dela 9 (21) Decemvre scrie următórele:

Ḍiarele române au semnalatŭ, acum în urmă, unŭ articulŭ apărutŭ în ḍiarulŭ bulgarŭ »Dobrudja“, care se publică din Dobricĭ şi în care provincia nóstră Dobrogea e calificată de „ţéră nenorocită“ şi e pe faţă revendicată.

N'amŭ vrutŭ sĕ relevămŭ acestŭ apelŭ alŭ uneĭ foi cu totulŭ necunoscute şi neînsemnate. Totŭ aşa n'amŭ releva unŭ altŭ articulŭ de acelaşĭ felŭ apărutŭ în „Svoboda« (Libertatea). In articululŭ sĕu de fondŭ dela 26 Noemvre (8 Decemvre) cetimŭ, nu fără surprindere: »*O altă parte a ţĕrii nóstre* (autorulŭ vorbesce despre Bulgaria), *Dobrogea, fŭ asemenea privată de drepturile sale politice şi religióse*“.

„Dér „Svoboda“, o scie fiecare, este unŭ organŭ guvernamentalŭ autorisatŭ; este uniculŭ ḍiarŭ ce apare în Sofia sub regimulŭ censurei celei mai severe. Articululŭ din cestiune, care tratézá afacerĭ bisericescĭ bulgare, e subscrisŭ de unŭ membru influentŭ alŭ maioritáţii din Parlamentŭ, d. D. Petkoff. Decĭ după părerea acestui amicŭ alŭ guvernului princiarŭ, Dobrogea e o parte a Bulgariei; ea a fostŭ privată de drepturile sale politice şi religióse!

Nu vomŭ discuta aḍĭ acéstă tesă mai multŭ decâtŭ curiósă; vomŭ face-o în casulŭ când coufratele nostru din Sofia ar reveni asupra cestiunei. Aşteptândŭ, adresămŭ simplu vecinilorŭ noştri întrebarea: Incercările prin care trece Bulgar'a de doi anĭ încă n'au fostŭ de ajunsŭ pentru a face pe Bulgarĭ sĕ renunţe la revendicărĭ, ce ni se parŭ că aparţinŭ unei epoce trecute fără speranţă d'a se reîntórce?

Ce folosŭ potŭ avé pentru causa bulgară asemenea pornirĭ, atâtŭ de puţinŭ conforme cu realitatea şi neavêndŭ nicĭ măcarŭ scusa d'a representa aspiraţiunile realisabile ale viitorului? Nu înţelegŭ Bulgarii, că a atinge Dobrogea însemnézá a suleva cestiunea gurilorŭ Dunării, cestiune vitală şi de prima ordine pentru România?

Décă Bulgarii ţinŭ în realitate a trăi cu noi în raportŭ de amiciţiă şi de bună vecinătate, lucru necesarŭ, că vorŭ trebui sĕ renunţe pentru totdéuna la utopii vătămătóre, în prima liniă chiar la acelea ce caută a le urmări. Acésta e chiar în interesulŭ Bulgarilorŭ, cărora ne permitemŭ a le da acestŭ sfatŭ.

Aşa sciu „rĕsplăti“ Bulgarii sângele Dorobanţilorŭ românĭ vĕrsatŭ pe câmpiile Bulgariei pentru libertarea acesteia de sub Turcĭ! Câtă ingratitudine! Dér în cele din urmă póte că le va întra în g l a v ă, că n'au de-a face cu Sêrbii.

SCIRILE ḌILEI.

„Kolozsvar“ publică unŭ apelŭ către ungurii şi mai vîrtosŭ către comercianţii şi industriaşii maghiarĭ din *Bistriţa*, prin care aceştia suntŭ rugaţĭ sĕ nu se mai ruşineze a purta numele ungurescŭ, ce l'au primitŭ în botezŭ, sĕ nu se lase a fi amăgiţĭ de speranţa, că décă vorŭ eschide de pe firmele lorŭ numele ungurescŭ şi îlŭ vorŭ înlocui cu „Iohann“ în locŭ de „János«, »Carl“ în locŭ de „Károly“ etc. vorŭ atrage prin acésta pe cumpĕrătorii sasĭ şi vorŭ fi scutiţĭ de mânia ce o au aceştia contra Maghiarilorŭ. »Orĭ dóră d-vóstră urîţĭ pe Maghiarĭ? Vreţĭ sĕ vĕ linguşiţĭ înaintea cuiva prin germanisare? Vĕ rugămŭ« — termină apelulŭ — „sĕ nu vĕ pară rĕu că sunteţĭ Maghiarĭ. Acésta e o frumósă măestriă...“—Cum se potrivesce asta „liberalilorŭ“ dela fóia bugetară cu sbieretele contra numelorŭ de botezŭ de pe firmele nemaghiare?

—x—

In luna trecută s'au estradatŭ din comitatulŭ *Sibiiului* 249 paşapórte pentru liberă trecere în *România* pe timpŭ de 15 ḍile. In dare s'au încassatŭ cu 9680 fl. 62 cr. mai puţinŭ ca în anulŭ trecutŭ aceeaşĭ lună.

—x—

Programa gimnasiului gr.-or. superiorŭ din Sucéva pentru anulŭ 1887 publicată de directorulŭ gimnasiului d-lŭ Stefanŭ Dracinski cuprinde în limba românéscă Cântulŭ alŭ IV din Aeneida lui Virgil în metrulŭ originalŭ, adecă în hexametre. In anulŭ 1887 au fostŭ ocupaţĭ la acestŭ gimnasiu 21 de profesorĭ, ér numĕrulŭ studenţilorŭ a fostŭ 368 şi anume: românĭ 162, germanĭ 160, dintre carĭ 116 jidovĭ, rutenĭ 5, polonĭ 29, armenĭ 5, ungurĭ 2; ér după loculŭ nascerii au fostŭ 106 studenţĭ din Sucéva, 209 din Bucovina afară de Suceava, 28 din România, 17 din Galiţia, 1 din Moravia, 1 din Ungaria, 1 din Turcia. Stipendii au fostŭ de tóte 14 cu suma anuală de 940 fl. v. a.

—x—

Industriaşilorŭ şi meseriaşilorŭ din *Bistriţă* li s'a concesŭ, printr'unŭ conclusŭ alŭ adunării comitatense sĕ cerceteze têrgurile sĕptĕmânale în totŭ ţinutulŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ. De altă parte s'a primitŭ conclusulŭ comunităţii orăşenescĭ d'a se spori la 500 fl. subvenţiunea anuală de 300 fl. ce se dă bisericei gr. cat., şi d'a se da o subvenţiune de 50 fl. pe anŭ bisericei reformate.

—x—

Proprietăţile statului dela Deva s'au luatŭ din mâna arendaşului, plătindu-i-se pentru acésta o despăgubire de 50,000 fl. Despre folosirea ulteriórá a acestorŭ proprietăţĭ s'au rĕspânditŭ diferite sgomote. E probabilŭ că *se vorŭ colonisa cu Ceangăi*. — Negreşitŭ în scopulŭ maghiarisărei, dér au greşitŭ adressa maghiarisatorii. După ce le lasă gura apă nu vorŭ păpa!

Zarandŭ, 9/21 Decemvre 1887.

Investigaţiunea parlamentară ordonată în causa alegerei de deputatŭ dietalŭ din **Baia de Crişiu** dela 17 Iuniu n. anulŭ curentŭ s'a terminatŭ erĭ. Comisarulŭ Zoltan *Török* în 11 l. c. séra a sositŭ la Baia de Crişiu. Efectuirea acestei investigaţiunĭ a duratŭ 9 ḍile şi anume din 12 până inclusive în 20 Decemvre a.c. S'au ascultatŭ peste 300 de martorĭ. Protocolulŭ de investigaţiune conţine 71 de cóle. Din partea petenţilorŭ a participatŭ la investigare: Ioanŭ *Popovicĭ Desseanu* adv. din Aradŭ, Vasile *Damianŭ* protopopŭ din Bradŭ şi mai în urmă Teodorŭ *Popŭ* adv. din Baia de Crişiu. Ascultarea martorilorŭ s'a făcutŭ în localităţile judecătoriei de cercŭ din Baia de Crişiu. In urmă s'a făcutŭ şi oculaţiunea localităţilorŭ şi a terenului de alegere, despre

ceea ce comisarulŭ şĭ-a luatŭ notiţa, avêndŭ sĕ raporteze dietei în detailŭ despre tóte.

După acésta investigare cerculŭ pare a fi mai liniştită, deşi cercetarea nu s'a efectuitŭ cu rigórea şi nepartialitatea dorită. Clica Márkossy-Mihalovits a fostŭ fórte cruţată şi i s'a datŭ ocasiune d'a înfluinţa pe uni dintre martorĭ, dintre carĭ, după părerea generală mulţĭ orŭ fi juratŭ şi falsŭ.

Adevĕratŭ, că fasiunile martorilorŭ, mai cu sémă la unele împrejurărĭ mai secundare, suntŭ diferite şi nu este uşorŭ a scóte din ele faptele adevĕrate întêmplate, aceea însĕ este constatŭ: 1) că candidatul Truţa cu nedreptulŭ a fostŭ provocatŭ din partea presedintelui de alegere Imets sĕ şĭ justifice dreptulŭ de alegĕtorŭ, care nejustificându lŭ, preşedintele a publicatŭ alegĕtorilorŭ decisiunea, că voturile date lui Truţa le va considera de *nevalide*, le va *nimici* şi că pe Holaki îlŭ va dechiare de alesŭ şi atuncĭ, când Truţa arŭ avea maioritate. 2) că nenumeraţĭ alegĕtorĭ au fostŭ *împedecaţi* în esercitarea dreptului de alegere şi votare; 3) că Truţa ar fi căpătatŭ *maioritatea* voturilorŭ, décă alegerea ar fi decursŭ liberŭ; 4) că *prescrisele legei*, cu privire mai cu sémă la orele fixe ale începerei şi finirea votului de alegere nu *s'au respectatŭ*; 5) că comuna *Baldorini n'a fostŭ admisă la votare* în ordinea con unelorŭ stabilită, pre cum nicĭ comuna *Mesteacănu*. Punctele 4) şi 5) sunt dovedite altcum şi cu actele de alegere.

Nu voimŭ sĕ prejudecămŭ decisiunei comisiunei judiciare a dietei, care are sĕ se pronunţe în acéstă causă, atâta însĕ totuşĭ fiă-ne permisŭ a constata, că suntŭ motive suficiente pentru *nimicire*.

Nu mĕ potŭ estinde în detaiu la descrierea fassiunilorŭ martorilorŭ, între carĭ unele suntŭ caracteristice fórte. Cum sunt informatŭ actele acestei cause mai târḑiu tóte vorŭ fi date publicităţii.

Nu potŭ lăsa, sĕ nu amintescŭ, că Imets Ignacz, preşedintele de alegere, citatŭ fiindŭ înaintea comisarului s'a presentatŭ cu o *scrisóre* în mână şi de pre aceea voia sĕ *cetéscă* rĕspunsurile la întrebările, carĭ i se vorŭ pune; însĕ mustrarea consciinţei şi mulţimea întrebărilorŭ în aşa confusiune mare l'a adusŭ, încâtŭ îi tremura hârtia în mână ca frunḑa, şi nu mai putea sĕ cetéscă nicĭ sĕ rĕspunḑă vre-unŭ cuvêntŭ la obiectŭ cum se vede, până ce nu s'a rugatŭ de comisarŭ sĕ-lŭ lase sĕ ésă afară din causă naturală, în faptŭ însĕ ca sĕ se rĕcoréscă şi sĕ se mai convorbéscă cu atot-puterniculŭ protopretore Márkossy.

Atâtŭ la alegere, câtŭ şi la cercetare, cu multă părere de rĕu a trebuitŭ sĕ observŭ, că — atarĭ ocasiunĭ, sub stăpânirea unguréscă, aşa după cum se esecută şi sĕ supraveghiază esecutarea legilorŭ la noi, ca şi anume, în partea cea mai mare, suntŭ în defavorulŭ moralităţii publice. Caracterele ómenilorŭ espuşĭ la atâtea tentaţiunĭ se debilitéză, degenerézä, şi numai puţine suntŭ carĭ se întărescŭ şi se oţĕlescŭ.

Suntemŭ curioşĭ, că după atâtea sguduirĭ şi frămêntărĭ, ce va ḑice comisiunea competentă, când la noi în cele politice scimŭ cu ce mĕsură se mĕsură dreptatea. Vederemo! *c. o.*

Şercaia, 18 Decemvre 1887.

Stimate Domnule Redactorŭ! Vĕḑêndŭ că în preţuita fóiă ce dirigiaţĭ, aşa ḑicêndŭ mai din tóte părţile se raportéză scirĭ despre bântuirile ce le sufere poporulŭ sub cârmuirea unorŭ amploiaţĭ îngâmfaţĭ, numai din ju rulŭ acesta nu se aude nimicŭ, ca şi când aci ar fi mulţămirea cea mai mare între poporŭ, cu tóte că persecuţiunile suntŭ ḑilnice, şi vĕḑêndŭ că cei mai chemaţĭ ca mine séu nu suntŭ informaţĭ, séu negligă de a înfera nedreptăţirile ce ni-se facŭ, îmĭ permitŭ a aduce unele casurĭ concrete spre a se da publicităţii:

Este sciutŭ tuturorŭ, că până de curêndŭ în comitatulŭ Făgăraşului amploiaţii atâtŭ dela forulŭ juridicŭ câtŭ şi politicŭ — cu prea puţină escepţiune — erau din sînulŭ acestui comitatŭ, toţĭ Românĭ de origine, şi cu deosebire în cerculŭ Şercaiei au funcţionatŭ totŭ numai amploiaţĭ românĭ, pentru că în acestŭ cercŭ nicĭ nu suntŭ alte naţiunĭ şi aşa atâtŭ partea juridică, câtŭ şi cea politică a fostŭ condusă spre cea mai mare mulţămire a poporaţiunei de aci.

Ce sĕ veḑĭ însĕ? In anulŭ 1885, pre când şĭ-a începutŭ „Kulturegyletulŭ" activitatea sa cu deadinsulŭ, pre atuncĭ s'a cercatŭ chiarŭ şi la noi, în Şercaia, a se căpăta membri cu o listă de subscriere, însĕ nu şĭ-a pututŭ ajunge scopulŭ, căcĭ Românii de aci sciu tótă „bunĕtatea unguréscă« câtŭ este de dulce! şi de aceea se ferescŭ pre cât se póte de orĭ-ce promisiunĭ unse cu miere, prin urmare „Kulturegyletulŭ" nu a pututŭ prinde rădăcină la noi.

Şi care a fostŭ urmarea? Aceea că nu multŭ după aceea s'au delăturatŭ mai întâiu amploiaţii dela pretură, apoi pre încetulŭ s'au schimbatŭ cu totulŭ şi cei dela judecătoriă, şi s'au înlocuitŭ la ambe oficiele totŭ numai cu maghiaronĭ, şi aḑĭ ne-am pomenit că décă voimŭ ceva la judecătoriă séu la pretură, acésta numai în limba maghiară o putemŭ face, şi incusele séu plânsorile nicĭ că se primescŭ altcum, şi mai totŭ-déuna nepricepêndŭ partidele limba maghiară se întêmplă, că se aducŭ sentinţe de sĕ te apere Tatălŭ cerului.

Până nu eramŭ tractaţĭ astfelŭ, treburile mergeau de totŭ bine, căcĭ celŭ puţinŭ fiăcăruia îi era iertatŭ a se plânge la judecătoriă în limba sa, desfăşurându şĭ nĕcasurile ce-lŭ apasă după starea lorŭ; aḑĭ tóte acestea suntŭ sistate, căcĭ s'au pedepsitŭ cu arestŭ şi banĭ nu numai învĕţătorĭ şi ómenĭ mai inteliginţĭ, ci chiar şi preoţĭ, carĭ s'au încercatŭ a face la câte unŭ bietŭ omŭ sĕracŭ câte o cerere séu arĕtare simplă atâtŭ la pretură în cause administrative, câtŭ şi la judecătoriă în cause de abatere, şi s'au opritŭ strajnicŭ înaintarea de recurse compuse în comună de câte unŭ învĕţătorŭ séu preotŭ în favórea interesatului, fără de nicĭ o taxă, ci purŭ numai spre ajutorarea sĕracilorŭ, carĭ nu potŭ plăti pre advocatulŭ.

Aşa suntemŭ tractaţĭ noi sub stăpânirea d-lui jude r. cercualŭ Gál Domokos, care, ca fostŭ sub-jude r. cercualŭ în Făgăraşŭ, fù transferatŭ la noi şi câtŭ ce a luatŭ péna în mână a şi începutŭ a pedepsi pe bieţii poporenĭ fără cruţare, şi mai cu sémă pe inteligenţa română, carea nu a voitŭ a-i da votulŭ la alegerea sa ca membru în comisiunea municipală (veḑĭ „Gazeta Trans." No. 108 din 1887). Mai cu sémă îşĭ varsă furia persecuţiunilorŭ sale asupra preoţilorŭ învĕţătorilorŭ şi altorŭ Românĭ cunoscĕtorĭ de carte, carĭ au făcutŭ câte unŭ recursŭ la poporenii lorŭ şi i-au ajutatŭ apelândŭ câte o sentinţă ce era de totŭ asupritóre şi netemeinică. Aceştĭ inteligenţĭ cu tragere de inimă pentru poporŭ au fostŭ traşĭ în cercetare criminală şi pedepsiţĭ aspru!! Ér poporenilorŭ li sa demandatŭ, ca de aci înainte, care voesce a incusa sĕ se presenteze verbaliter cu incusa la judecătoriă, unde trebue apoi sĕ vorbéscă unguresce cu »Măria sa« d-lŭ judeţŭ Gál. Bieţii ómenĭ vĕḑêndŭ acésta, mai bine rabdă cu daună şi şedĕ acasă.

Gál Domokos însĕ se fălesce că elŭ a adusŭ pacea în acestŭ cercŭ, şi cine nu-lŭ cunósce pre Gál póte sĕ-lŭ şi crédă. Noi însĕ ḑicemŭ sĕ feréscă Dumneḑeu de asemenea pace!

Apoi vai de sentimentulŭ de dreptate cu care îşĭ împlinesce acestŭ Gal oficiulŭ sĕu. Observarea legei se pare că dn-lui o consideră în unele casurĭ numai ca ceva lateralŭ. Voiu aduce câteva casurĭ:

S'a întêmplatŭ că o partidă a incusatŭ la oficiulŭ comunalŭ în S. pentru o sumă de banĭ în causă bagatelă, la ḑiua de pertractare înfăţişându-se numai incusatulŭ, s'a adusŭ sentinţa în meritŭ, adecă contumaţială. La două trei lunĭ după aducerea sentinţei de susŭ, totŭ acelŭ incusatorŭ şi totŭ pentru pretensiunea de susŭ a incusatŭ din nou la judecătoriă, adecă la d-lŭ Gál, şi acesta în „energia" sa, fără a mai cerceta starea causei, aduce sentinţa şi dejudecă pe incusatulŭ fără ca acesta sĕ fiă ascultatŭ. Numai în urma recursului a pututŭ scăpa bietulŭ omŭ.

Totŭ d-l Gàlŭ a adusŭ şi următórea sentinţă ciudată: Dómna X a fostŭ incusată de diurnistulŭ Krisan Miklos, — care de erĭ-alaltăerĭ fabricéză la buchile lui Gál Domokos — cum că a vătămatŭ onorea servitórei lui Krisan — de origine Ţigancă — şi fără multă vorbă faimosulŭ Gal — ca »Koma« alŭ diurnistului sĕu — aduce sentinţa şi *dejudecă pe o femeiă onestă şi cultă la arestŭ personalŭ de 10 ḑile şi 5 fl. pedépsă (!!) fără a ţiné sémă la contra doveḑile produse.*

Veḑĭ bine, în urma recursului s'a anulatŭ sentinţa dér vaḑa şi buna reputaţiă a persónei inteligente faţă de o neorustică este vătămată.

Mai multŭ: unŭ notarŭ, anume Moldovanŭ Miklos, încă din 2 Decemvre 1887 a fostŭ incusatŭ pentru crima de „*lasa maiestate*" în gradŭ superlativŭ, pentru falsificarea jurnalului de banĭ alŭ comunei Perşianĭ şi pentru altele, atâtŭ la judecătoria din Şiercaia câtŭ şi la pretură. Şi ce s'a întêmplatŭ? — Până acumŭ nimicŭ! Ba pretura a investigatŭ starea lucrului la faţa locului, ascultândŭ martorii, şi s'a constatatŭ realitatea faptelorŭ prin jurămintele a 8 martorĭ, cu preotulŭ Popa Inţinu în frunte; şi cu tóte acestea — se înţelege, omul lui Gal fiindŭ — acestŭ notarŭ, care nu de multŭ au fostă destituitŭ totalŭ din postulŭ de vicepretore pentru abusŭ de potestate oficiósă, (estradarea de paşpórte false) se mai sufere şi aḑĭ în oficiulŭ sĕu de notarŭ şi magistru de postă. Nu scimŭ décă şi direcţiunea r. de postă din Sibiiu are cunoscinţă despre acésta, dér sigurŭ este că acestŭ notarŭ şĭ-a perdutŭ tótă încrederea la poporŭ.

Aceste şi multe altele suntŭ mĕsurile de „dreptate" ce se făuréză la noi însĕ poporenii noştri suntŭ îndelungŭ răbdătorĭ şi suferŭ în speranţa că dóră vorŭ veni odată timpurĭ mai bune şi pentru noi.

Unulŭ din sînulŭ poporului.

Sîndu, 18 Decemvre 1887.

Onorate Domnule Redactorŭ! Considerândŭ seriosŭ şi fără de nicĭ o preocupaţiune sórtea învĕţătorilorŭ românĭ, şi cumpănindŭ cu deamĕruntulŭ tóte prigonirile ce aceştia au a le îndura — aḑĭ într'o formă, mâne 'ntralta — îţĭ vine a crede, că dóră numai ei suntŭ meniţĭ de provedinţă a fi obiectulŭ tuturorŭ nĕcazurilorŭ şi a suferinţelorŭ.

Persecuţiunile, ce contrarii limbei şi naţiunei nóstre le esercéză contra bravilorŭ noştri anteluptătorĭ, neajunsurile ce le suferŭ aceştia, petrucă cutéză a grăi adevĕrulŭ, care strălucesce ca lumina sórei — suntŭ grele pentru totŭ natulŭ românŭ, dér pentru învĕţătorulŭ românŭ ca luminătorŭ alŭ poporului suntŭ şi mai apĕsătóre.

In 20 Noemvre a. c. prin o citaţiune dela oficiulŭ pretorialŭ din Turda fui provocatŭ, ca sub pedépsă de 5 fl. pe ḑiua următóre sĕ mĕ presentezŭ înaintea subscrisului d. protopretore — unde la timpulŭ hotărîtŭ mĕ şi presentaiu.

Nicĭ unŭ trăsnetŭ nu m'ar fi surprinsŭ mai tare ca

---

(2) FOILETONU.

„PĂRINŢII PATRIEI".

— Epopeă —

Am ḑisŭ cumcă multe rele asuprescŭ bietulŭ poporŭ,
Contribuţiunea-i multă şi puţinŭ venitulŭ lorŭ.
Şi 'ntradevĕrŭ multe rele sbiciuiescŭ pre muritorĭ
Aicĭ în acéstă lume, şi cugeţĭ adeseorĭ,
Că pentruce le concede Provedinţa nepĕtrunsă?
Din o causă pré 'nţeléptă dinaintea nóstră-ascunsă!
Décă relele şi lipsa arŭ fi eschise din lume,
Şi ar domni prisosinţa aicĭ pe pămêntŭ anume,
Ce ar fi atuncĭ de ómenĭ? Ar deveni îmbuibaţĭ,
Avêndŭ tóte 'n prisosinţă ar trăi pré desmerdaţĭ...
Mâncândŭ şi bêndŭ fără cumpĕtŭ s'ar îngroşa la
[cerbice,
Şi plinĭ de temeritate autorităţii-arŭ ḑice:
»De acum îţĭ dau de şcire, ca sĕ nu 'mĭ demânḑĭ
[mai multŭ,
Că de nimene în lume eu în vecĭ nu mai ascultŭ!«
Tótă ordinea din lume la momentŭ ar înceta,
Beţivii pe vêrfulŭ casei... s'arŭ urca şĭ-arŭ înjura...
Şi petrecêndŭ fără grije şi fără nicĭ unŭ suspinŭ,
Óre n'ar perde cu toţii şi sublimulŭ lorŭ destinŭ?
Fiindŭ seduşĭ în continuu de acelŭ vechiu şarlatanŭ,
Óre n'ar cădea cu toţii jertfă rĕului Satanŭ?
Provedinţa chiar dispune pedepse sbiciuitóre,
Ca ómenii sĕ cunóscă cursa cea înşelătóre,
Ce cu multă viclenia o întinde duhulŭ rĕu,
Nisuindu se a prinde pe ómenĭ în laţulŭ sĕu.
Insĕ sfânta Provedinţă, din cause fórte fundate
Pre ómenĭ ea înzestrat'a cu deplină libertate:
Aşa potŭ ei sĕ priméscă o remuneraţiune,
Orĭ o fórte grea pedépsă cu fapta 'n proporţiune.
Scimŭ cumcă maşina ţĕrei după lege se 'nvêrtesce,
Şĭ-amŭ mai ḑisŭ noi cumcă legea rĕsplătesce-orĭ pe-
[depsesce;
Scimŭ cumcă judecătorii au o sfântă datorinţă
Ca sĕ pedepséscă rĕulŭ încâtŭ le stă în putinţă.
Din aceste pré firesce urméză o întrebare,
Grandiósă şi cumplită, câtŭ Himalaya de mare:
Pentru-ce concede legea, ca monstruósa beţiă
Sĕ comită-atâtea rele, atâta anomaliă???
Pentru-ce nu o jignesce prin pedépsă grea amară,
Ca sĕ nu producă-atâtea desastre grele în ţéră?
Astă 'ntrebare naivă, firéscă însĕ, veḑĭ bine,
Multe controverse are, multe dileme conţine...
Ne voindŭ sĕ mai producemŭ vr'o digresiune mare,
Vomŭ rĕspunde indirecte la acéstă întrebare:
Tóte legile din ţéră suntŭ unŭ productŭ omenescŭ,
Nu potŭ fi déră perfecte, e unŭ lucru pré firescŭ.

Dup'astă digresiune sĕ revinŭ ér la obiectŭ,
Şi tema lucrărei nóstre sĕ o propunemŭ directŭ.
Câte oficii sublime, câţĭ iluştri demnitarĭ,
Bărbaţĭ erudiţĭ, cu carte, toţĭ au datorinţe marĭ
Speciale, dér în fine toţĭ au nobila onóre,
Cumcă legile din ţéră sĕ le ţină în vigóre.
Şi fiindŭ că pân'acuma am vorbitŭ multŭ despre lege,
Nu vă fi de prisosŭ déră, de vomŭ voi a direge
Intrebarea mai departe anume despre-ai ei sor-
[ginţĭ:
Unde 'şĭ are ea isvorulŭ? — La ai Patriei Părinţĭ!
Aceştia toţĭ cu toţii-sŭ provĕḑuţĭ cu-o misiune
Nobilă şi strălucită; prin a lorŭ discusiune,
Crează legile ţĕrei, şi suprema Maiestate
Décă le sancţionéză, legile suntŭ promulgate.
Destulŭ arum despre lege, despre originea ei,
Şi sĕ vorbimŭ mai departe de părinţii patriei.
Ei suntŭ deputaţii ţĕrei, se numescŭ şi ablegaţĭ,

acusarea ce mi se dĕdù spre cetire de cătră d. protopretore. Etă cuprinsulŭ acelei acusărĭ:

1. Că frecventândŭ în anii trecuțĭ mai mulțĭ elevĭ maghiarĭ scóla nóstră română din locŭ, i-așŭ fi instruitŭ că Maghiarii s'au nutritŭ la începutŭ cu lapte de câne.

2. Că așŭ fi ḑisŭ în publicŭ, că religiunea unitară este păgână, că D-ḑeu nu are scire de ea și nu este întemeiată de Isusŭ Christosŭ, ci de unŭ omŭ nebunŭ (égy aolond ember alapitotta).

3. Că eu sémĕnŭ céṙtă între conlocuitorii acestei comune (Românĭ și Ungurĭ) și că aceștia numai pentru mine nu potŭ laolaltă trăi în armonie frățéscă.

Mai departe mi-se imputá, că adunândŭ poporulŭ în mai multe rîndurĭ la scólă i-am cetitŭ romanulŭ „Horea", care ocasiune încă o am folosit'o totdéuna numai spre a agita românimea contra Maghiarilorŭ; în fine se pretinde, ca sĕ fiu pedepsitŭ după meritŭ și permutatŭ dela docentura acésta. Și apoi lucrulŭ celŭ mai de miratŭ pentru mine era, că spre dovedirea tuturorŭ punctelorŭ acestora acusatorulŭ privatŭ alŭ meu se provocă la 4 martorĭ ocularĭ.

După acésta urmà rĕspunsulŭ meu și ascultarea martorilorŭ.

Eu sciindu-mĕ cu totulŭ nevinovatŭ, respinseiu tóte punctele afară de cetirea romanului „Horea", însĕ nicĭ acésta după cum m'au fostŭ denunțatŭ rĕutăcioșii calumniătorĭ, ci precum în adevĕrŭ s'a și întêmplatŭ, că adecă: „înainte de asta cu trei patru anĭ avêndu-lŭ — l'am și cetitŭ — ceĭ dreptŭ, dér nu cu intențiunĭ agitătóre, nicĭ poporului adunatŭ anume spre acestŭ scopŭ; aflândŭ însĕ după aceea din ḑiare oprirea lui, l'am și prăpăditŭ.

Martorii adușĭ contra mea încă nu putură ajuta acusatorilorŭ cu nimicŭ, pentru că acusarea nu le-a fostŭ dréptă.

Așa pe basa protocolului de investigare în a căruia cuprinsŭ se reoglindézá tótă nevinovăția mea, dela locurile mai înalte fui mai târḑiu achitatŭ, făcêndu-mĕ atentŭ, ca pe viitorŭ sĕ mĕ reținŭ de orice agitațiunĭ religióse și naționale.

Puținĭ dintre cetitorii noștri ar fi aplicațĭ a crede, că autorulŭ acestorŭ bălecării neruşinate ar fi vr'unŭ Românŭ și totușĭ e așa; căcĭ câtŭ luai în mână scrisórea denunțătóre mĕ convinseiu pe deplinŭ, că ea este productulŭ subnotariului Ioanŭ Cadarŭ ca autorŭ, și scrisórea mânei sale proprie subscrisă de unŭ „tândală" ca autorŭ, care nicĭ că e în stare sĕ pricépă cuprinsulŭ acelei acusărĭ, ci numai îlŭ folosiră ca instrumentŭ.

Étă D-le Redactorŭ! dela unŭ Românŭ — precum d-lŭ subnotarŭ Ioanŭ Cadarŭ pretinde a fi — ce trebue sĕ îndurămŭ noi; dênsulŭ prin nisce minciunĭ eșite din inimă rĕutăcióse s'a truditŭ a mĕ neferici, déră scopulŭ lui mârșavŭ nu și l'a ajunsŭ, Dumneḑeu nu i-a ajutatŭ, pentru nevinovăția mea.

Cu tóte că eu așŭ avea a da publicității câte slăbiciunĭ tóte comise de dênsulŭ — carĭ îi pătéză caracterulŭ naționalŭ — dér la așa ceva nu mĕ lasă consciința mea de Românŭ, ci lasŭ ca pedépsa faptelorŭ lui sĕ-lŭ ajungă, mai curêndŭ orĭ mai târḑiu.

Aceea însĕ mĕ rogŭ, ca întêmplarea acésta, chiar în interesulŭ causei, sĕ binevoițĭ a o da publicității, ca onoratulŭ publicŭ cetitoriu sĕ-șĭ cunóscă ómenii sĕi și pe viitorŭ sĕ scie cu cine are de a face.

Ioanŭ Peșteanu
învĕțătorŭ în Sindu.

Scirĭ polițienescĭ. Cu ocasiunea târgului de aḑi, ḑilerulŭ Constantinŭ Davidŭ din Sâmpetru a furatŭ lipscanului de aci Riesenberg unŭ șalŭ de femeiă. Făptuitorulŭ fù prinsŭ și predatŭ judecătoriei penale.

Aḑĭ diminéță s'a confiscatŭ o cantitate mai mare de vênaturĭ, epurĭ, căpriόre, găinușĭ, fiindŭ că posesorulŭ lorŭ n'a putută arĕta certificatulŭ prescrisŭ.

Datorințele bunului învĕțătorŭ ca educator.

— Studiu pedagogicŭ. —

(Fine).

III. Învĕțătorulŭ elementarŭ caută sĕ fie în urmă cu scolarii sĕi unŭ copilŭ!

Acestŭ simțĕmêntŭ de copilŭ trebue sĕ-lŭ arate elŭ:

a) In veseliă copilăréscă. Acésta se cere cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că pruncii în tótă vremea suntŭ veselĭ. Motto alŭ lorŭ e: *veselia.* Și décă câte-odată ei suntŭ silițĭ prin ordine și lege la óreșĭ-care seriositate: seriositatea lorŭ nu e altceva, decâtŭ unŭ rîsŭ ținutŭ. Și décă ne uitămŭ cu atențiune la unŭ copilŭ de etatea acésta, îndată observămŭ, că elŭ mai cu plăcere acolo se asociază, unde se petrecŭ glume plăcute și rîsurĭ homerice.

Decĭ décă vremŭ sĕ fimŭ învĕțătorii acestorŭ temperamente vesele, caută mai ântêiu sĕ ne însușimŭ natura lorŭ și sĕ ne petrecemŭ cu dênșii; căcĭ așa de sigurŭ vomŭ câștiga simpatiile lorŭ!

Unii dintre frații învĕțătorĭ vorŭ ḑice: *„acésta e ușorŭ de ḑisŭ, însĕ greu de făcutŭ,"* Și aceia vorŭ avé tótă dreptatea, deórece aicĭ se adună mai mulțĭ factorĭ împiedecătorĭ d. e. temperamentulŭ învĕțătorului, o nefericire óre-care orĭ grijĭ familiare, óre-care morbŭ, indisposițiune etc. Da, sub atarĭ împrejurărĭ e cu greu, într'adevĕrŭ cu greu, d'a păși în acordŭ cu veselele naturĭ ale micilorŭ și naivilorŭ ómenĭ! Căcĭ bărbatului, carele e în mijloculŭ unei viețĭ seriόse, ba póte e și capulŭ unei familii, nu-i vine totdéuna pofta d'a sta cu urechea la dóga ceterii!

Cu tóte acestea însĕ se cere dela unŭ învĕțătorŭ elementarŭ, ca sĕ nisuiéscă d'a ajunge la acestŭ caracterŭ veselŭ de copilŭ: *prin privire și purtare, prin cuvêntŭ și tonŭ.* Numai acelŭ învĕțătorŭ va fi adevĕratŭ învĕțătorŭ, carele va fi copilŭ față de copiii sĕi într'acestŭ înțelesŭ. Veselia copilăréscă își are isvorulŭ în inimă și numai în inimă caută s'o pórte și învĕțătorulŭ. Ea trebue sĕ fiă tonulŭ principalŭ alŭ caracterului sĕu.

b) *In iubire copilăréscă.* Copii dela 6—7 anĭ arată de regulă față de persónele necunoscute óre-care sfiélă, carea însĕ pre locŭ dispare, îndată ce străinulŭ vorbesce cu ei în modŭ pretinescŭ. Cu puține esceptiunĭ, pruncii arată și cătră noi aceeașĭ sfiélă — la prima óră, când suntŭ conduşĭ în școlă. Dér acéstă neîncredere și nealipire dispare într'a doua orĭ a treia ḑi, îndată ce micuții observă, că învĕțătorulŭ îi iubesce.

Natura lorŭ stă tótă în iubire. Și deóre-ce ei până acum au fostŭ legănațĭ în brațele iubirei, e o recerință nedispensabilă, ca ei sĕ iubéscă. Acéstă iubire se manifestă reciprocŭ și între dênșii, décă nu cumva îi desparțesce mândria casei, a rangului orĭ chiarŭ a banilorŭ. Ei din natura lorŭ nu prea facŭ deosebire între avutŭ și proletarŭ, între frumosŭ și uritŭ.

De multe orĭ am vĕḑutŭ pre acești micuțĭ îmbrățișându-se și sărutându-se. Și décă se nasce vre-o céṙtă între doi, și merge lucrulŭ până acolo încâtŭ e vorbă de pălmĭ: *flacăra mâniei se stinge iute, pre câtŭ de iute a eruptŭ și rĕsboiulŭ.* Se'ncheie pace, dér de rĕsbunare nu-i nicĭ vorbă!

De câte-orĭ am vĕḑutŭ eu că'șĭ împartŭ pânea de diminéța; de câte orĭ am vĕḑutŭ născêndu-se o adevĕrată emulațiune, când e vorba d'a împrumuta cutărui-va școlarŭ d. e. o cerusă. — Câtŭ de iute se ajută ei unulŭ pre altulŭ, când d. e. unulŭ nu găsesce de grabă pasagiulŭ dintr'o bucată de cetire etc.

Ferice déră de învĕțătorii elementarĭ și ferice de micuții noștri școlarĭ, când sufletele nóstre se'ncălḑescŭ de-o atare împărțélă, iute iuțélă și uitătóre iubire! Pruncii toțĭ suntŭ nesce inime nevinovate, n'au întristatŭ pre nime, și nicĭ pre noi nu vréu sĕ ne întristeze. Și décă acéstă iubire ne va înflăcăra și pre noi, de sigurŭ nu ne va lipsi paciința, carea este una dintre principalele calitățĭ, ce trebue sĕ le întrunéscă bunulŭ învĕțătorŭ!

Hordou, 1887.

Dascălulŭ: *Iuliu Bugnariu.*

Concursŭ. La premiulŭ de 10 fl. v. oferitŭ de parochulŭ *Victorŭ Popea* din Satulungŭ pentru elaborarea temei de cuprinsulŭ:

„Ce este învĕțătorulŭ? Chiemarea cea înaltă a lui și stima ce i se cuvine din partea omenimei."

Subsemnatulŭ birou deschide prin acésta concursŭ cu terminulŭ până la *9/21 Martie 1888.*

Elaboratele ce vorŭ intra la acestŭ concursŭ au sĕ întrunéscă următórele condițiunĭ:

a) Tema sĕ fiă lucrată în formă de cuvêntare.
b) Stilulŭ sĕ fiă câtŭ sĕ póte la înțelesulŭ poporului.
c) Fiecare temă sĕ fiă însoțită de unŭ motto.
d) Numele autorului va fi cuprinsŭ într'unŭ plicŭ sigilatŭ, care va purta d'asupra motto temei.
e) Tema sĕ fiă scrisă de mână streină.
f) Lucrările nepremiate se vorŭ retrimite la cererea autorilorŭ lorŭ; necerêndu-le dênșii, plicuIŭ se va arde și eleboratele lorŭ se vorŭ păstra în archiva bibliotecii reuniunei.
g) Dreptulŭ de proprietate asupra temei premiate rĕmâne alŭ autorului ei, carele pentru divulgarea ei în poporulŭ nostru este obligatŭ a o publica într'unulŭ din jurnalele române din patrie și rugatŭ după aceea a o retipări în broșurĭ.
h) Reflectanții au a-șĭ trimite elaboratele lorŭ până la terminulŭ amintitŭ la președintele despărțĕmêntului I alŭ reuniunei învĕțătorilorŭ românĭ din districtulŭ Brașovului *Ioanŭ Dorca* în Satulungŭ (Hosszufalu).

Satulungŭ, 1/13 Decemvre 1887.

Ioanŭ Dorca președ. — *Nicolau Bârsénŭ* secretarŭ.

Convocare! P. T. Domnĭ membri ai Associațiunei de anticipațiune și creditŭ »Hațiegana« (corespundêndŭ resoluțiunei onoratului Tribunalŭ reg. ca forŭ comerciatŭ Deva din 9 Decemvre a. c. Nr. 5515 ex. 1887) suntŭ învitațĭ a se presenta séu în persónă séu prin plenipotențiațĭ la adunarea generală suplimentară ce se va ține la 21 Ianuariu 1888 la 10 ore a. m. st. n. în casa D. B. Popoviciu în piața Hațegului.

Obiectele de pertractare suntŭ:

1 Intregirea §. 47. din statute în conformitate cu art. de lege 37 din 1875, §. 305 306 și art. de lege 60 din 1881 §. 115.

Hațiegŭ, la 20 Decemvre 1887.

Mihailŭ Bontescu directorŭ — *Ioane Tocaciu* secret.

Ultime scirĭ.

Din Brody se scrie cătră „Neue fr. Presse": Din Rusia sudică se înaintéză mereu trupe prin Zdolbonovo, Kovel și Brest cătră Posonia. Suntŭ cu deosebire regimente de cavaleriă donică și caucasică, dintre care unulŭ a rĕmasŭ sĕ 'ntăréscă garnisóna din Brest, unde totodată se adună provisiunĭ. In Dubno s'au înființatŭ la gară marĭ deposite de orḑŭ pentru scopurĭ erariale și se construescŭ grămeḑĭ de fórte considerabile cantitățĭ de orḑŭ.

„Națiunea" din Bucurescĭ scrie: In ședința intimă a maiorității ținută alaltă-séră la senatŭ, primulŭ ministru a cerutŭ maiorităților unŭ creditŭ de peste 80 milióne lei, dintre carĭ 60 milióne pentru ministrulŭ de rĕsboiu și peste 20 milióne pentru nouĕ drumurĭ de ferŭ strategice. D. Iónŭ Brătianu a declaratŭ că unŭ rĕsboiu e cu neputință de înlăturatŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BELGRADŬ, 23 Decemvre. — Scupcina a decisŭ a recomanda guvernului ca sĕ desființeze din motive de economiă legațiunile sêrbescĭ dela Roma, Berlinŭ, Londra, Parisŭ și Atena. Risticĭ a promisŭ că va lua în considerare decisiunea Scupcinei la compunerea budgetului.

BERLINŬ, 23 Decemvre. — Espectorările ḑiarului „Kölnische Zeitung" în contra prințului de Coburg se asigură că nu suntŭ făcute în urma unei inspirațiunĭ oficióse.

VIENA, 23 Decemvre. — Cercurile politice de aicĭ nu sciu nimicŭ despre aceea că cabinetulŭ rusescŭ ar fi făcutŭ împărtășirea, cum că dislocarea și concentrarea trupelorŭ rusescĭ în Polonia ruséscă s'a terminatŭ.

DIVERSE.

Ginerele lui Sadi-Carnot — Din Parisŭ 'i se scrie ḑiarului »Budapester Tagblatt«: »Intre cei condamnațĭ la mórte, carĭ aștéptă grație dela noulŭ presidentŭ alŭ republicei, se află în închisórea din Dijon unŭ asasinŭ cu numele Chomot, care a jefuitŭ și ucisŭ pe unŭ tovarășŭ alŭ sĕu de călătorie. Și chiar procurorulŭ din Dijon Cunisset-Carnot, ginerele lui Sadi-Carnot, a pledatŭ cu o logică siluită și a cerutŭ ca asasinulŭ sĕ fiă ucisŭ. Ce va face acum presidentulŭ republicei? Compromite-va elŭ pe ginere-sĕu, grațiindŭ pe Chomot? Orĭ, pentru plăcerea ginerelui, își va scălda mânile în sânge pentru prima dată? Ah! într'adevĕrŭ pentru unŭ președinte alŭ republicei e o mare nenorocire a avé unŭ ginere.

Ei țéra o representă și ei suntŭ îndatorațĭ,
S'o conducă și s'o drégă, după dreptate, firesce.
Adunarea lorŭ întrégă „dieta țĕrei" se numesce.
Ei își țină a lorŭ ședințe în casa țĕrei vestită,
Sala unde țină ședință parlamentŭ este numită.
Așadér în dieta țĕrei și în alŭ ei parlamentŭ
Se adună deputații; aicĭ punŭ ei fundamentŭ
Politicei domnitóre, ce însémnă o direcțiune,
Ce afacerile țĕrei bine séu rĕu le dispune.
Guvernulŭ în orĭ-ce țéră este dătătorŭ de tonŭ,
Guvernulŭ chiar și în dietă încă face mare svonŭ.
Sub guvernŭ se înțelege după specialitate
Bărbațĭ pușĭ în fruntea țĕrei cu înaltă demnitate.
Ei frênele guvernărei în mânile lorŭ le țină,
Prin urmare-sŭ responsabilĭ pentru al țĕrei destinŭ.
Potestatea lorŭ înaltă în una se limitéză:
Singurĭ lege nu potŭ face, pe ei dieta'i controléză.
Au miniștrii însĕ 'n dietă o mare înriurință,
Deși nu domnesce 'n tóte a lorŭ propriă voință.
Când se discută o lege, se nascŭ multe cortroverse.
Fiindŭ dieta împărțită între partide diverse;
Dintre aceste partide două suntŭ mai renumite,
Care sunt sie-și opuse, „drépta" și „stânga" numite.
Partida dréptă în dietă e partida »domnilorŭ",
Éră partida cea stângă representă pe „poporŭ."
Drépta dară e guvernulŭ, de comunŭ este mai mare,
— Pentrucă și mâna dréptă decâtŭ stânga e mai [tare —
Și fiindŭ că vre-o lege conține mai multŭ favorŭ
Pentru »domnĭ," pentru miniștri, éră bietului poporŭ
Prescrie marĭ datorințe și povară grea dispune,
Și atuncĭ partida stângă la acésta se opune,
Se opune, protestéză fără de nicĭ o sfiélă (?)
Din care causă se ḑice și „opozițională«.
Suntŭ și-alte partide'n dietă, care tóte, multŭ, [puținŭ,
Cu partidele numite divergéză séu convinŭ.
Acum cerŭ atențiune: s'a adusŭ spre discutare
Anumitŭ proiectŭ de lege de-o importanță mare!
Deputații-sŭ toțĭ de față, în dietă e mare svonŭ,
Miniștrii ședŭ pe fotele de purpură și visonŭ.
In galerii o mulțime de domnĭ marĭ și de poporŭ,
Suntŭ curioșĭ sĕ audă ceva despre sórtea lorŭ.

(Va urma.)

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	96 80
Rentă de hârtiă 5%	80.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109 —
Bonurĭ rurale ungare	101.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	99 75
Bonurĭ rurale transilvane	102 —
Bonurĭ croato-slavone	101.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.25
Renta de hârtiă austriacă	76.60
Renta de arg. austr.	79.60
Renta de aurŭ austr.	107 75
Losurile din 1860	132.—
Acțiunile băncei austro-ungare	860 —
Act. băncei de creditŭ ung.	270.75
Act. băncei de creditŭ austr.	269.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.03
Napoleon-d'orĭ	10 05
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.30
Londra 10 Livres sterlinge	126.30

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» " " (5%)	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 23 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	10.03	»	10.05
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.30
Galbenĭ	»	5 90	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
" » " 5%	"	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	109.—
Discontulŭ	»	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.		

Publicațiune

de licitațiă și totodată de pertractare a ofertelorŭ!

Lunĭ, 30 Ianuarie 1888 st. n. 9 óre a. m. se va ține în sala cea mare a Reuniunei industriale din Brașovŭ, strada Căldărarilorŭ Nr. 518 licitația verbală, pentru vênḍarea fostelorŭ realitățĭ ale lui Georg Türk, cumpĕrate de Cassa-generală de păstrare din Brașovŭ, (Kronstädter allgemeine Sparkasse) și anume vênḍarea, la care se vorŭ primi și oferte în scrisŭ (sigilate).

1. A fabricei de hârtiă din Blumĕna, șoséua laterală dimpreună cu dreptulŭ pentru folosirea și puterea apei cu prețulŭ de strigare de 28,000 fl.

2. A celorŭ 7 căsuțe pentru lucrătorĭ dimprejurulŭ fabricei, cu prețurile de strigare, carĭ se potŭ vedea între condițiunile de vênḍare.

3. A 3 holde situate înaintea fabricei (parte comasate) cu prețulŭ de strigare de câte 150 fl. eventualŭ 500 fl.

4. A morii pentru măcinatulŭ lemnului dela Timișulŭ de josŭ dimpreună cu dreptulŭ pentru folosirea apei și a puterei acesteia cu prețulŭ de strigare de 5000 fl. și

5. A piuei ce se află în apropierea celei din urmă, situată în Valea Mamba cu dreptulŭ pentru folosirea apei și a puterei acesteia cu prețulŭ de strigare de 1000 fl.

La acésta pertractare de vênḍare sĕ învită doritorii de a cumpĕra, cu aceeașĭ observare, că 2/3 adică două din treĭ părțĭ ale prețului de cumpĕrare potŭ rĕmânea ca hipotecă asupra realității (obiectului) cumpĕrate cu dobênda anuală de 6% — și că tóte celelalte condițiunĭ de vênḍare, resp. ale licitațiunei și ale pertractării ofertelorŭ se potŭ vedea în orele de oficiu înaintea prânḍului în localulŭ cassei generale de păstrare din Brașovŭ.

Brașovŭ, 17 Decemvre 1887.

Cassa generală de păstrare — Brașovŭ.
(Kronstädter allgemeine Sparkasse.)

1—3

Tiporafia ALEXI, Brașovŭ.